

MENIGHETSBLADET

Helsing

TIL SAUHERAD OG NES

Nr. 4 - Oktober 2021 - årgang 72

Sauherad kirke 18.09

Helsing

TIL SAUHERAD OG NES

Menighetsblad utgitt av Sauherad og Nes sokneråd

Helsing til Sauherad og Nes

Redaksjonskomité

Tora Skjerkholt Aarnes, Ellen Hageman,
Tom Arne Møllerbråten, Hanna Nyborg
Storm, Anne-Inger Lunner

Forsidebilde Foto: Anne-Inger Lunner
Fra venstre: Sigrid Haukvik (klokker),
Even Fosli Haug, Eino Hegna Kaasa,
Johannes Øyberg Moen, Kim Jøran Fosli
Haug, Tobias Dale Skårdal, Malin Forberg
Kaasin, Mathilde Haukvik, Thea Vogsland,
Simen Slokvik og Jørgen Gunnestad Hekkli.

E-post helsing@sauherad.kyrkja.no

Bankgiro 2801.53.57039

Vippsnr til Helsing #632167

www.helsing.no

 Facebook Sauherad og Nes kirke

 Instagram kirken_i_sauheradognes

Design: Superlativ Media AS

Trykk: Erik Tanche Nilssen

INNHOLD

Prestetankar	3
Helsing frå diakonen	4
Hilsen fra kirkevergen	5
Arkeologiske utgravinger under sakristiet i Sauherad kirke	6
Demonveggen i Sauherad kirke: Etter avsløringen	8
Foredrag om demonveggen	9
Tusenfryd i grå kvardag	10
Ny norsk musikk for sang og gitar	12
Referat frå Seniorlæring i Midt-Telemark	13
“En bondebegravelse” kom hjem	14
Min jobb: Halvor Nettet	18
Tett på: Samtalegudstjeneste og konfirmasjon	20
Konfirmanter i Sauherad og Nes 2021	22
Konfirmantleir på Gjennestad	24
En kirke for de som roter til livet	26
Personallytt i prestatjenesten	29
Formiddagstreff på Nes Menighetshus	29
Bildeglimt	30
Smakebitar frå toppar i Sauherad	32
Mesterens Mester 2021	34
Annonser	35
Slektens gang	42
Kontakt oss	43
Gudstjenester	44

PRESTETANKER: EN MEKTIG OPPLEVELSE

Tekst: Anne-Inger Lunner

Noen ganger er det først etter en opplevelse en skjønner hvor stor den har vært! Og på denne måten kjenner jeg det *etter* begivenheten som fant sted i og ved Nes kyrkje da «En bondebegravelse» av Erik Werenskiold kom hjem lørdag 2. oktober.

Været var mildt og gjestfritt, som en gest ovenfra. Dagene før hadde vært regntunge og grå, men i formiddagstimen mellom 11 og 16 denne lørdagen, skinte sola over Nes-odden og skapte en vakker og verdig ramme om et godt forberedt arrangement.

Da jeg ankom, stimet det allerede godt med folk både herfra og derfra; bygdefolk, unge og gamle, medvirkende og arrangører. Noen langveisfarende fra Stavanger hadde til og med tatt turen. Rundt omkring ved kirka var det satt fram stoler og ved kirkeveggen var det servering av hjemmebakke kaker, kaffe og eplemost. Folk var så glade. Tenk at været ble så bra! Og tenk at vi kunne samles til et arrangement uten å telle og registrere deltagere og passe på en-meteren.

*Fra venstre Jorid Vale, Marit Werenskiold, Anund Lindheim og Ivar Solbu. Gunn Hilde Kaasa med ryggen til. Anne-Inger Lunner, iført plegg, kan skimtes bak Marit.
Foto: Signe Vreim Østveit*

*Lettet og glade over vellykket arrangement: Ordfører Siri Blichfeldt Dyrland, kirketjener Kjetil Nyhus og sokneprest Anne-Inger Lunner.
Foto: Tone Gislerud*

Ved sakristiet trippet ordfører, museumsbestyrer og spente modeller som skulle gjenskape maleriet. Ordfører Siri var opptatt av at ordførerkjedet satt verdig og rett, museumsbestyrer Jorid dirigerte vennlig og opprømt hvordan vi skulle stå og føre oss, mens jeg var mest opptatt av at «plegget» (skautet) satt riktig.

Inne i kirken var det så fullt som det ikke har vært siden før mars 2020, og da klokka nærmet seg 12 var det tid for å sette seg i koret. Etter at Henrik Ødegaard hadde spilt «Våren» av Grieg, var det min oppgave å ønske velkommen. Og det vi videre var sammen om, ja hele dagen, vil stå igjen som en stor og mektig opplevelse: Alle slags type mennesker omkranset et ualminnelig bilde som viser en helt alminnelig situasjon, men også et arrangement som evnet å veve felles kulturarv, «kyrkja kånns og folk tettere sammen.

Og uten at noen skal føle seg påtvinget noe som helst, kjenner jeg som stedets prest en stor taknemlighet; det vi opplevde denne lørdagen, var også folkekirke på sitt beste.

HELSING FRÅ DIAKONEN: STAPPFULL AV SEG SELV

En natt satt jeg på Kirkens SOS sitt vaktrom på Gvarv og besvarte krisetelefonen. Klokkas nærmet seg kvart på fire og kvinnen i andre enden hadde så og si hatt monolog i 45 minutter. Det var ikke ende på all lidelse og mørke hun fortalte meg om fra eget liv.

I løpet av tiden med henne på røret var det virkelig ikke mange ordene fra meg som fikk plass. Det var kanskje noen åpne, undrende spørsmål som gav henne nye ting å fortelle om. Det var bekreftende små uttalelser fra meg om at jeg var der, hørte henne. Og det var det. På slutten av samtalen takket hun meg inderlig for den gode samtalen, hvor godt det hadde vært å prate med meg.

Jeg var nærmest målløs. For hva hadde jeg gjort? Ingen råd eller analyser, psykologfaglige teorier, diagnostisering eller henvisninger - ingenting! «Bare» mitt oppmerksomme nærvær i den bekmørke natta. Og denne erfaringen har jeg fått gang på gang.

I et stadig mer profesjonalisert samfunn er det lett å tro at det først og fremst handler om oss og vår fagkompetanse. Men nei, jeg tror det handler om å gi den andre plass. Kanskje å ikke være så stappfull av seg selv slik at den andre får tre fram?

For meg har diakonien vært en stor inspirasjon og en påminner om at vi fortsatt, selv langt ut på tusentallet, med alle våre vitenskapelige framskritt, psykologfaglig forskning og metodiske verktøy, fortsatt har bruk for det helt enkle. Folk som ser, har plass til andre og deres fortellinger.

Det viktigste for alle som står i krevende livssituasjoner er å oppleve godhet, trygghet, anerkjennelse og forståelse i møte med den andre.

*Det var ikke ordene,
metodene eller
tiltakene*

*det var det ene
at du vendte ansiktet ditt
mot meg og ble*

*til jeg kom krypende ut av skallet
og løftet vingene*

- Eva Dønnestad

Jeg tror det er noe av det som gjør diakonien i kirka så unik. Å bli gitt den tiden det tar, å slå følge med et annet menneske på en del av etappen, på den andres premisser, uten å være opptatt av resultater og mål. Uten å se på klokka eller neste pasient. For det er nemlig ikke bare det som kan telles, som teller.

Hva vil du jeg skal gjøre for deg, spurte Jesus. Han som med Guds blikk anerkjente og reiste opp mennesker. I diakonien er det ikke de profesjonelle som strekker ut en hånd til de som ikke fiksa det. Det er ikke pakkeforløp og metoder. Vi er her sammen, som medmennesker, i dette livet. Både sårbare og sterke. I tjeneste for hverandre.

Jeg er ikke i tvil om at diakonien fortsatt er nødvendig i Midt Telemark i 2021.

Åsne Gotebus Köhn, diakon

HILSEN FRA KIRKEVERGEN

Foto: Martin Stærk

Da har høsten kommet, og vi er litt nærmere en normalsituasjon i samfunnet vårt. Restriksjoner for arrangement er nå opphevet, og vi er veldig glade for å kunne fylle kirkene og andre rom igjen. Vi kommer fortsatt til å ha spritdispensere ved inngangen og de som er syke må holde seg hjemme. Ellers er det ingen begrensninger.

Det foregår nå store vedlikeholdsprosjekter på Sauherad kirke. Sakristiet har fått ny grunnmur og skaden i det nordøstre hjørnet på kirkeskipet er reparert. Nå kommer det snart takrenner på begge sider og arbeidene inne i sakristiet starter også snart. Dette kan du lese mer om i en artikkel i denne utgaven av Helsing. Vi er glad for å ha kommet i gang med istandsetting av denne flotte kirken.

Jeg har lyst til å takke alle som gjennom sommeren har stelt fint ved gravene på gravplassene. Våre flinke kirketjenere har også gjort en strålende jobb gjennom sommeren, og til sammen har dette gjort at det er fint å besøke gravplassene.

Jeg har også lyst til å takke alle frivillige som bidrar i menigheten. Det er veldig mange mennesker som er involvert i det som skjer, og vi er helt avhengig av dere alle sammen. Om noen kjenner at de har lyst og overskudd til å bli med som frivillig i menigheten på en eller annen måte er det bare å ta kontakt med oss på kirkekontoret. Det er varierte oppgaver og godt fellesskap til de som vil.

*Hilsen fra Martin Stærk
Kirkeverge*

*Muren under sakristiet i Sauherad ble tatt ned før det ble gjennomført arkeologiske utgravinger.
Foto: Martin Stærk.*

ARKEOLOGISKE UTGRAVINGER UNDER SAKRISTIET I SAUHERAD KIRKE

MANGE FUNN

Alle som har passert Sauherad kirke den siste tida har ikke kunnet unngå å se at det er stor-arbeid på gang. Sakristiet har vært løfta opp, murene under er tatt ned og murt opp igjen.

Det er gravd på flere steder.

I neste Helsing kommer vi tilbake til bygningsmessige endringer og utbedringer. Her vi vi fortelle om de arkeologiske utgravningene.

Tekst og foto: Ivar Solbu

Det er arkeologene Hanne Ekstrøm Jordahl og Lars Haugesten fra NIKU (Norsk Institutt for Kulturminneforskning) som har foretatt utgravningene. Hanne Ekstrøm Jordahl er leder for NIKUs kontor i Tønsberg. Hun forteller til Helsing at de har gravd flere steder rundt kirka, men hovedfokus har vært ved det nord-østlige hjørnet og under sakristiet. Ved det nord-østlige hjørnet fant de sokkelsteinene, og de kunne konstatere at fundamentet under kirka er plassert på grunnfjellet. Ellers var det ingen andre funn. Men en meter lengre ut fra veggen fant de ei intakt grav ca. 65 cm under torva. Den grava blir liggende urørt.

Under sakristiet gjorde de mange funn, men ingen intakte graver. Det var mange beinrester, også hodeskaller. Jordahl sier at dette er fra både menn og kvinner, og både barn, voksne og eldre mennesker. Hvor mange forskjellige individer det er snakk om er umulig å slå fast. Det er også alderen. Det kan være helt fra kirka var nybygd på midten av 1100-tallet. Sikkert er det at disse begravelsene må ha skjedd før sakristiet ble bygd på midten av 1800-tallet. Ingen graver var altså intakte, så de må trolig ha blitt forstyrret i forbindelse med bygginga av sakristiet.

Alle funnene under sakristiet er lagt tilbake i bakken under sakristiet. Arkeologen

sier at det er rett og riktig at beinrestene gjen-begraves i vigsløt jord.

I forbindelse med graving av ei dreneringsgrøft fra sakristiet og ut mot veien fant man flere både intakte og ødelagte graver. Ca. en meter ut fra kirkemuren fant man en intakt barnegrav. Alderen på barnet anslås til mellom seks og åtte år. Denne grava vil

man prøve å aldersbestemme. Grava vil bli bevart på stedet den ble funnet.

Det ble ikke gjort andre funn av noen slag. Arkeolog Hanne Ekstrøm Jordahl sier at det på nåværende tidspunkt ikke er planer om videre utgravninger.

Arkeolog Hanne Ekstrøm Jordahl i arbeid utenfor Sauberad kirke. Foto: NIKU

Alle beinrestene som ble funnet er lagt på plass under sakristiet før muren ble murt opp igjen. Kommende sommer skal muren pusses. Foto: Martin Stærk.

DEMONVEGGEN I SAUHERAD KIRKE:

ETTER AVSLØRINGEN

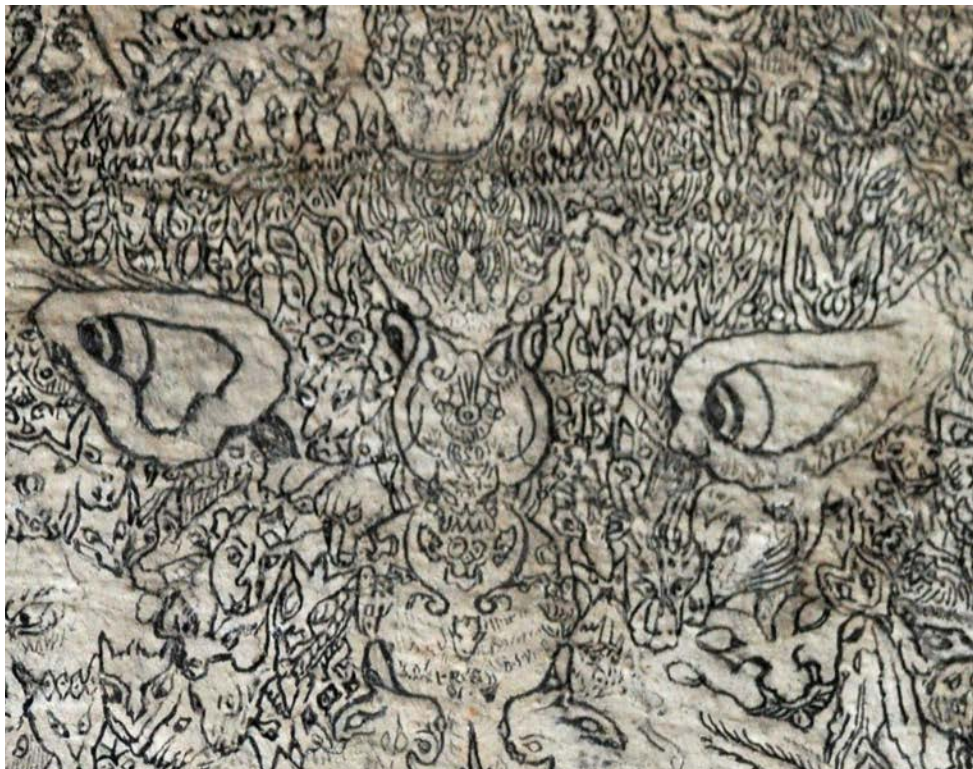
Foto: Kristoffer Myhre

Etter at Helsing avslørte de oppsiktsvekkende funnene om demonveggen i Sauherad kirke, har saken hatt stor nyhetsverdi. Mange har villet se og høre den spesielle historien, både medier og andre interesserte. Ivar Solbu, som i over 40 år har vært omviser, stilte opp til intervjuer for blant annet avisen *Vårt Land* og NRK. Han har også informert om funnene i etterkant av et par gudstjenester.

Kirkekontoret har sendt Helsing til flere nysgjerrige og har åpnet kirken for besøkende. I september var Åslaug Sem-Jacob-

sen innom i forbindelse med en telemarkturne, og i sommer åpnet soknepresten kirka for den kjente psykologen Peder Kjør. Han er i gang med et bokprosjekt og selv om han foreløpig er tilbakeholden med innholdet, skriver han i en mail:

«Jeg synes det er utrolig spennende på et menneskelig plan at det går an å gjennomføre et slikt prosjekt. Hva slags drivkrefter ligger bak? Her er det mye å spekulere rundt, og det har jeg lyst til å gjøre i en eller annen form i en bok jeg skriver på.»

FOREDRAG OM DEMONVEGGEN

Onsdag 27. oktober kl. 19.00, på Nes menighetshus, blir det foredrag om Demonveggen i Sauherad kirke. Susanne Kaun og Elisabeth Andersen frå NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning) held foredrag og viser bilder.

Susanne Kaun er konservator og forskar med spesialområde måling på mur. Elisabeth Andersen er kunsthistoriker og forskar med spesialområde kyrkjeinteriør og inventar.

Sjå Helsing nr. 3 som kom i juni med stor reportasje om demonveggen. Bladet ligg også på helsing.no/Helsing

*Helsing har fått
ei helsing frå ein
abonment som
bur utanbygds,
som viser kor
viktig det er å ha
rotter, og å ha ein
stad å minnast.*

TUSENFRYD I GRÅ KVAR DAG

*«Midt blant Telemarks vidstrakte fjell ligger Sauherad bygda so vakker.
Om vint'ren er hard kan vi trivs likevel men best når mot sumar det lakker»*

Der er strofer frå ein Sauheradsong eg minnest frå min oppvekst i Sauherad. Eg er født i Fjågesund, Kviteseid, år 1935. Foreldrene er Gudrun og Gunvald Rui, dei gifta seg i oktober 1933.

Grunna arbeidstilhøve flytta dei til Holtsås. Gudrun og Gunvald var begge evnerike, flinke og svært arbeidsame. Dei kom frå små kår med naturalthushald, pengar mellom hendene hadde dei ikkje.

I Sauherad søkte pappa Gunvald etter snikkararbeide ved å gå og sjå seg om. På Holtsås fekk han sjå den store fine garden Volltveit, med stort våningshus og stor låvebygning, ein låvebygning som hadde

behov for å vølast. Han banka på døra og møtte brødrene Halvor og Sveinung Volltveit og spurte om dei hadde behov for ein ung, arbeidsvillig, sjølvlært snikkar. Gunvald vart godt mottatt og dei takka ja. Om den gamle låven vart tatt ned, og ny oppført, minnest eg ikkje, men brødrene Volltveit var godt nøgde med utført arbeide. Det spurtes i bygda, og pappa vart ein etterspurt snikkar, sjølvstendig næringsdrivande.

Mamma Gudrun fekk hendene fulle med krevjande arbeide som husmor, og småbarnsmor i ei tid med ingen tekniske hjelpemidlar, i tillegg 5 vanskelege krigsår med rasjonering av mat og manufaktur. Eg minnest pappa stod i eit skur og steikte ål i

tran, det var ikkje margarin å få kjøpt. Etter kvart kom det 3 jenter til som fekk sin oppvekst i Sauherad: Hanna Bjørg f. 1937, Gunvor Klara 1939 - 2009, Anne Hildgunn f. 1946.

Året 1948 flytta vi til Nordagutu der pappa hadde satt opp nytt hus, «Unarheim». Myn-dighetene ga «hvermansen» lånevilkår som var til å leve med, Norge måtte bygges opp etter krigsåra 1940-45.

Året 1951 «banka» Norges Statsbaner (NSB) på døra til Gunvald Rui da det nå skulle føres opp bygg ved jernbanestasjonen. Nå skulle alle tog gå over til elektrisitet. Omformerstasjoner måtte byggast. Tri-fasa vekselstraum måtte skiftas over til ein-fasa vekselstraum 16 kV

Fra nå av vart pappa fast ansatt ved NSB og fulgte Bergensbanen for å føre opp naudsynte bygg.

Åra går, og vi som tenåringar måtte ut or bygda for vidare skulegang og arbeide, ingen vendte tilbake, vi fann oss godt til rette der vi kom.

«Det som er endrar seg alltid»
(B. Brecht)

Det er lang avstand mellom oss nære, kjære, og Sauherad kyrkjegard der mor og far fekk sin kvile. I grava ligg og så vesle Therese, deira barnebarn, som ikkje fekk leve opp.

No er det slik at grava/gravminnet har ikkje behov for besøk av oss men vi synest det er her vi møtes ved vår historie. Vi føler takksemd over våre sterke og gode foreldre, og ansvarsfulle samfunnsborgere

Fotografiet er tatt året 1959,
Gudrun er her 49 år, Gunvald 56 år.
Gudrun Rui, 1910 – 1987
Gunvald Rui, 1903 – 1976

Vil tru det fortsatt lever folk i bygda som minnest mor og far sine år på Holtsås og Nordagutu.

Juni 2021
Alise Rui Serigstad, Skien.

MIDT-TELEMARK SOUL KIDS OG MIDT-TELEMARK SOUL CHILDREN

Midt-Telemark Soul Kids (1.-4.kl) og Midt-Telemark Soul Children (5.-7.kl) over annenhver onsdag kl. 18:00-19:30 på Nes Menighetshus. I høst over vi i partallsuker. Vi avslutter hver øvelse med å spise kveldsmat sammen. Vi deltar på gudstjenester og arrangementer i løpet av året, og har vår stemningsfulle julekonsert i desember!

Velkommen til nye sangglade barn! Medlemskontingent: 200 kr. p.r semester.
Spørsmål? Kontakt: Janne M. Severinsen 915 57 084.

NY NORSK MUSIKK FOR SANG OG GITAR I NES KYRKJE 14. NOVEMBER

Den unge gitaristen Ole Martin Huser Olsen har allerede en karriere bak seg: Etter at han ble uteksaminert fra Norges musikkhøgskole i 2021 har han hatt en rekke konserter, og urframført rundt 25 nye soloverker for gitar, og vært med på urframføringen av ikke mindre enn 35 nye kammermusikkverk.

Huser Olsen var musiker på Norsjø kammermusikkfest i 2017, og siden da har tanken om å ha en egen konsert i Nes kyrkje vokst fram. Nå skal det skje!

Vi får høre musikk av fire nålevende komponister: Klaus Sandvik (født 1966, fra Seljord), Jon Mostad (1942) som bor i Fredrikstad, Ewa Serafin (1955) som opprinnelig kommer fra Polen, samt Midt-Telemarkingen Henrik Ødegaard, som også er initiativtager til, og arrangør av konserten. Ole Martin ønsket å ha med en lokal utøver med et annet instrument enn gitar, og jeg foreslo med en gang Lise Mette Møllerbråten. Jeg hadde lenge hatt planer om å tonesette flere dikt av Liv Holtskog, og dette var en god anledning. På konserten skal Lise urframføre fire nye Holtskog-sanger og gitar. I tillegg ønsket han en oppleser til å framføre bibeltekstene som Jon Mostads musikkstykke, «Ikoner

i musikk» er bygget over, og da var Astrid Holtskog et selvsagt valg for meg. Hun kommer også til å lese flere tekster av Liv Holtskog på konserten.

Huser Olsen bestilte et nytt verk for solo gitar av meg i 2018, og nå er «Antiphona X» ferdig, og skal urframføres under Egil Hovland-festivalen i Fredrikstad midt i oktober. Og så går turen til Nesodden med det nye stykket en måned senere!

Ewa Serafin verk heter «Lite Rekviem», der hun har tonesatt dikt av Casper André Lugg, fra hans debutsamling med samme navn, fra 2011.

Klaus Sandvik har kalt sitt nye stykke «Dry, Moist, Wet» og sier selv om det: «Dry, Moist and Wet er lyd, tekstur og musikalsk arv av det tørre og av det våte. Tørt som kort og ubesmykket, vått som utholdt og emosjonelt.»

Gjør dette deg nysgjerrig? Møt opp i Nes kyrkje søndag 14. november kl. 19:00! Billetter á kr 200 i døra!

Henrik Ødegaard

Seniorlæring i Midt-Telemark - Referat frå møte 30.08

Mandag 30.08. hadde Seniorlæring i Midt-Telemark medlemsmøte på Ulefoss Samfunnshus. Den kjende NRK journalisten Morten Jentoft gjesta oss med foredraget «Situasjonen i Aust-Europa».

Jentoft meinte at vi i lang tid har vore inne i ein periode med kald krig. Situasjonen blei ytterlegare forverra med Biden sine ord om at Putin var ein mordar. Biden begrunna dette med at den russiske presidenten var personleg ansvarleg for mordforsøket på opposisjonspolitikaren Aleksej Navalnyj. Eit ljospunkt, etter Jentoft si meining var toppmøtet mellom Putin og Biden 16.juni og møtet mellom Merkel og Putin. Desse to møta var signal om at Vesten og Russland trass alt er opptekne av å snakke saman.

Jentoft kom særleg inn på den aktuelle situasjonen i Afghanistan. Han sa at det som no skjer i Afghanistan er i følge russarane, eit godt døme på ein totalt forfeila politikk frå Vesten si side - nok eit vestleg eventyr som ikkje lukkast. Tilbaketrekkinga av vestlege styrkar er rein «snillisme», meiner russarane, som vil spele ei aktiv rolle i Afghanistan fordi landet ligg i deira bakgard. Putin bruker den internasjonale situasjonen til å konsolidere si eiga stilling innad. Han kan sitje som president fram til 2036, men partiet hans, Det sameinte Russland, er svært upopulært, sa Jentoft. Difor har Putin sørga for å kneble all opposisjon på ymse vis. Putin og partiet hans er livredde opposisjonen, sa Jentoft. Men Jentoft var tydeleg på at Putin er ein svært dyktig polititar med brei internasjonal erfaring.

Forholdet mellom Noreg og Russland har etter Jentoft si meining nådd eit lavmål. Utanriksminister Ine Marie Søreide sitt ut-

segn om at forholdet til Russland aldri kan bli som før, har skada forholdet mellom dei to landa. Det same har ikkje minst plasseringa av amerikanske depot på norsk jord. Russarane ser på dette som eit alvorleg brot på norsk basepolitikk – og som ein trussel mot Russland. Det har og gitt haukane i Moskva gode argument for å trappe opp den militære aktiviteten i nordområda. Svalbard er ein «teststad» der Russland kan framprovosere situasjonar for å sjekke ut korleis den norske regjeringa reagerer, meinte Jentoft. I ein slik situasjon er det viktig med opne kanalar. Jentoft sa det ikkje direkte, men det låg mellom linene at han håpa at ei ny norsk regjering ville føre til ein betre dialog med naboene i aust. Han viste og til Finland som har ein heilt annan dialog med Russland enn Noreg har. «Vi kan ikkje unngå å snakke med Russland», skal den finske presidenten ha sagt.

Jentoft kom og inn på kva slags innverknad Russland kunne ha hatt på det amerikanske presidentvalet i 2016. Han meinte at russarane nok prøvde å påverke valet gjennom mellom anna sosiale media, men ikkje på langt nær så mykje som demokratane ville ha det til.

Jentoft avslutta med å seie at så lenge konflikten i Ukraina ikkje er løyst, vil spennin- ga mellom Vesten og Russland vare ved. I Kviterussland meiner nok russarane at president Lukasjenko er ein tulling – men at han trass alt er deira tulling, sa Jentoft.

Etter møtet var det mogleg å kjøpe signerte eksemplar av Jentoft sine bøker.

Sigmunn Ytterboe

Foto: Signe Vreim Østveit

«EN BONDEBEGRAVELSE» KOM HJEM

Tekst: Anne-Inger Lunner

Lørdag 2. oktober 2021 vil gå inn i historieboka som en uforglemmelig dag for de i overkant 400 frammøtte ved og i Nes kyrkje. Nasjonalskatten «En bondebegravelse» av Erik Werenskiold var kommet hjem, og kommune, kirke- og kulturliv hadde satt sammen et innholdsrikt program med museumsbestyrer Jorid Vale i spissen.

Etter velkomst til kirken ved prest Anne-Inger Lunner, fortalte barnebarn av kunstneren og kunsthistoriker Marit Werenskiold om selve maleriet. Dette foredraget håper vi å publisere i neste utgave av Helsing. Og etter en flott tale fra ordfører i Midt-Telemark kommune, Siri Blichfeldt Dyrland, kom Øystein Ustvedt fra Nasjonal-museet med betraktningen «En bondebegravelse og Rådebank»

Talerekka ble avsluttet med Jorid Vales «Hvem, hva, hvor? Litt om lokalhistoriske forbindelser» og det er utdrag av dette foredraget vi gjengir her:

«E.W. har satt et lite bygdesamfunn på Norgeskartet gjennom studia av folk og landskap, slik at også me som lev her i dag, kan kjenne at han har SETT KÅNN med sitt skarpe kunstnarblikk!

Alle kan kjenne seg igjen i dramaet «En bondebegravelse» – me veit at me skal dø ein gong - me har stått ved ei grav og kjent på våre tankar om den som er død. Måleriet frå 1885 berører og provoserar også i dag – slik ekte kunst kan gjera !

Kunstnaren E.W. plukka ut modellane sine nesten som ein regissør på teaterscena og stilte dom opp i denne posituren, der det kan sjå ut som alle har nok med sine egne tankar?

Nå kan de sjå på den sida av programarket som har med alle 8 personane på måleriet:

Til venstre står:

Ragnhild Moen som levde frå 1848 – 1920

Ho budde på Furulund under Østigard Nordre Lindheim, der Furuheim er i dag. Ho var ensleg mor til tvillingjenter og har ei stor slekt etter seg.

Dotter-datter, Inga Kristine Moen (1902 – 1949) blei seinare modell for E.W. i Oslo og fulgte med han som dei siste 10 åra han levde.

Anne-Inger Lunner, er på alder som Ragnhild var på bildet. I dag er vel ho den, som oftast står ved ei grav, som sokneprest i bygda vår, men nå får du rolla som sørgekvinne.

Originalen. Foto: Signe Vreim Østveit

Tett ved grava står Christoffer Gunnheim som levde frå 1854 – 1915

Han var lærar og klokkar i Nes kyrkje, samla inn segn og folkeminne og gav ut samlinga ”Gamalt fraa Telemork”. I 2021 må *Ivar Solbu* ta denne rolla som nå ofte vikarierar for presten og har vore klokkar diakon i Nes kyrkje gjennom 43 år.

*Midt i bildet står Hans Ibsen Moen, født i 1826 på Nordstugu Øvre Holtan, og budde på Moen i Gamlegata på Gvarv til han døde i 1906. Den vesle stugo hans blei rive i 2020. Sønnen til Ivar, *Knut Inge Solbu* har vokse opp på Gvarv og blitt dyktig produsent av filmserien Rådebank, spela inn her i bygda. Han administrerer ei lignande begravelses-scene i filmen og passsar også godt inn, midt på dette lerret.*

Foto levert av Jorid Vale.

*Märit Werenskiöld, Gustav Laukvik
og Jorid Vale. Foto levert av Jorid Vale.*

Den unge gutten på bildet er Hans Gunheim født i 1869 og budde på Søndre Gunheim. Han rakk å fortelje oss om jobben som modell for E.W. og døde på Sauherad bygdeheim i 1963, 97 år gamal. Lars Magnus Haugen, son av siste kyrkjevergen i Sauherad, er ein fin og lyslugga gut frå bygda, som gjerne kunne vore modell for kunstnarar i dag.

«Den høye mannen i bildet er Anund Lindheim», skriv E.W. i brevet til Jon Hvitsand. Han levde frå 1820 – 1906 på Østigard Lindheim der E.W. budde sommaren 1883. Werenskiöld skriv vidare: «På Lindem hadde vi det bra. Anund var en snill, hyggelig og klok mann og sikkert en god gårdbruker.» Barnebarnet hans, John Lindheim blei kunstmålar, nettopp inspirert av historia om E.W. som hadde budd og måla på heimgarden hans.

Tipp-oldebarn av modellen på «En Bondebegravelse», bur i dag på Østigard Lindheim og heiter også *Anund Lindheim*. Dette er et historisk øyeblikk!

Gravaren med spaden er Knut Lindheimsmoen, født i 1814 på Suistugu Kise, kjøpte Lindheimsmoen på Gvarv i 1861 der han døde i 1900.

Han var ein kjend rosemålar med tradisjonar etter morbror sin, Torgrim Kise Haugane.

Kjetil Nybus er gravar og kyrkjetenar i Nes kjorkje i dag og er heller ikkje så ulik modellen på måleriet, passar derfor godt inn i denne rolla.

Kristoffer Notevarp levde frå 1857 – 1918 på garden Notevarp under Nordre Lindheim. Kristoffer Moen har vokse opp på Notevarp og studerar nå i Oslo, men kom gjerne

heim for å stille opp som tipp-tipp oldebarn av modellen på bildet.

Bak stakittgerdet står Gunleik Kaasa og tørkar svetten etter gravinga.

Han blei fødd i 1821 på Lauvhaug under Søndre Nes, men budde seinare på Kaasa under Nordre Lindheim til han døde i 1894. Han var ein god hardingfelespelar i tradisjon etter Møllarguten. Nå bur *Gunn Hilde Kaasa* på garden, som eldste tipp, oldebarn av modellen. Ho stiller seg opp i beltestakken sin – nesten som Kjerringa mot strømmen.

I 2021 e' det to kvinner som rammar inn scenen av sørgande menn i «En bondebegravelse»!»

Til slutt en liten e-posthilsen fra Nasjonal-museet ved kommunikasjonsrådgiver Beate Orten:

«Takk for sist på den nydelege dagen med Werenskiolds En bondebegravelse-vising og program i Nes kyrkje. Det var så fint å kunne bringe verket «heim» og at det var så mange som deltok! For Norge rundt med Nasjonal-programmet vart det besøksrekord hos dykk.»

*Sørgedans ved Ungdans og Nes nasjonale dansarring med spelemann Sigmund Aasdalen.
Foto: Jorid Vale*

MIN JOBB

HALVOR NESSET

Tekst og foto: Ivar Solbu

Du jobber som vaktmester i Midt-Telemark kommune. Fortell litt om arbeidsplassen din, hva du gjør og har ansvar for, og hvor mange ansatte det er?

-Fram til 2012 hadde de forskjellige kommunale bygningene sine «egne» vaktmestere, men etter det har vaktmestertjenesten vært sentralisert, og vi ansatte ambulerer til stedene som trenger våre tjenester.

Hvor lenge har arbeidsplassen/firmaet ditt eksistert?

-Vi er ni vaktmestere som er ansatt i Midt-Telemark kommune. Vi har oppmøtested på Bekkeveld i Bø (den gamle egg-sentralen). Vi skal betjene alle kommunens hus og uteanlegg. Det er blant annet snakk om 200 leiligheter, to sjukehjem, fem skoler, tre leilighetsbygg for eldre, fire barnehager i Bø, kommunehuset, fem boenheter for psykisk utviklingshemmede og sikkert enda flere hus.

Når begynte du som vaktmester, og hvorfor begynte du der?

-Jeg starta som vaktmester i 2006. Før det jobbet jeg på Systemblokk. Det var ganske tilfeldig at jeg kom over en annonse der jobben var utlyst. Jeg hadde da nettopp begynt på en utdanning for å bli brønnporer i Nordsjøen.

Hvordan er en typisk arbeidsdag? Fortell om oppgavene dine.

-Arbeidet vårt varierer mye fra sommer til vinter. Om sommeren er vi mye ute, for å vedlikeholde parker og anlegg med plenklipping, lusing og klipping av hekker. Om vinteren er vi mer inne med vedlikehold av bygningene. Og hver vinter totalrenoverer vi tre til sju leiligheter.

-Vi samles på Bekkevold hver morgen for å fordele oppgavene. Vi kan også få oppgavene tilsendt på SMS. De som melder inn oppgaver til vaktmestertjenesten bruker også SMS. Vi er mye «på hjul», siden vi har oppgaver i hele kommunen. Vi jobber bare dagtid, men hver sjuende uke har jeg vakt. Da kan jeg måtte rykke ut til alle døgnets tider.

-Som et eksempel: i dag har jeg reparert senger på et sykehjem, toaletter i en barnehage og oppvaskmaskinen på sykehjemmet i Bø.

Hvilke kvalifikasjoner må du ha for å utføre jobben din?

-Etter grunnskole gikk jeg yrkesfaglig videregående i Lunde. Der tok jeg maskin- og redskapsvedlikehold. Jeg har også lært om landbruksmaskiner og jeg har kjørt anleggsmaskiner. På anlegg jobbet jeg etter hvert mer og mer med forskalingssnekring og murerarbeid, og det er her jeg har fagbrev.

-I vaktmestertjenesten har vi svært forskjellig kompetanse. Noen er snekkere, andre har kunnskap om ventilasjon, eller som møbelsnekker eller blikkenslager. Spennet er stort.

Hva trives du best med på jobben?

-Jeg trives godt med alle oppgavene. Vi har det fritt og godt. Og vi har en ledelse og en sjef som er kjempeflotte. Sjefen min heter Tor Gunnar Soterud, og han har jobba over 30 år i kommunen.

Overgangen fra to til én kommune har vært utfordrende, og er ikke helt ferdig gjennomført. Dette skyldes ene og alene koronaen! Fra 1. januar 2020 skulle vi være én avdeling, men så kom koronaen i mars. Da måtte vi splitte opp igjen. Vi skulle være minst mulig sammen slik at om en ble syk så skulle ikke alle bli syke. Nå er det heldigvis på vei til å normalisere seg, og jeg tror det skal bli veldig bra.

Flotte bunadsjenter ved Sauherad kirke for samtalegudstjenesten. Fra venstre: Thea Vøglund, Michelle Privat, Frida Hestbag, Andrea Gjestad Wollberg, Tuva Hestbag, Nina Håkonsen og Sina Bakaas.

TETT PÅ: SAMTALEGUDSTJENESTE OG KONFIRMASJON

Tekst og foto: Anne-Inger Lunner

Vårens hektiske avslutning av konfirmasjonstida har nå flyttet seg til høsten. Tredje helga i september var det konfirmasjoner, fordelt på tre gudstjenester. Og halvannen uke før, var det samtalegudstjeneste i Sauherad kirke med påfølgende fest på menighetshuset.

Og selv om smittevernreglene fortsatt gjaldt, er vi godt fornøyd med

gjennomføringen av arrangementene. Det er mange ansatte, soknerådsmedlemmer og frivillige i sving for å gjøre disse dagene så fine som mulig; det er et viktig menighetsarbeid!

Som konfirmantprest kommer jeg tett på disse begivenhetene, og selv om detaljene er mange og stressnivået til tider er svært høyt, er det til syvende og sist verdt arbeidet.

*Konfirmanterne bidro på hver sin måte på samtale-
gudstjenesten. Fra venstre Emil Svartdal Holdnes,
Tuva Hestbag, Åsne Askildt Langkaas og Eline
Ågedal Lian.*

Konfirmanter i Nes kyrkje 19. september

Konfirmanter i Nes kyrkje 18. september

KONFIRMANTER I SAUHERAD OG NES 2021

Øverst fra venstre: Tommy Øverland Lauvstad, Even Fossli Haug, Kim Johan Fossli Vassend, Eino Hegna Kaasa, Tobias Dale Skårdal,
I midten fra venstre: Simen Slokvik, Nina Håkonsen, Michelle Privet, Ane Langkaas Anundskås, Thea Vogsland, Sina Bakaas, Tuva
Foran fra venstre: Tuva Hestbag, Åsne Askildt Langkaas, Mathilde Haukvik, Malin Forberg Kaasin, Anne-Inger Lunner (sokneprest), El

foto: © Bø Fotosenter A/S

*Jørgen Gunnestad Hekkli, Jostein Hegna Aasen, Emil Svardal Holdnes og Elias Jakobsen Gellein.
Tufte Berge, Nora Bergskås-Åsland, Johannes Øyberg Moen og Andreas Aasen Haug.
Line Ågedal Lian, Matilde Dyrud Haugland, Frida Hesthag og Andrea Gjestead Wollberg. Michelle Fegri var ikke til stede da bildet ble tatt.*

Lagkonkurranse - også kalt Konfkamp

KONFIRMANTLEIR PÅ GJENNESTAD

Tekst og foto: Anne-Inger Lunner

Årets konfirmantleir i regi av Ønsket og elsket ble arrangert uka før skolestart, og til tross for strenge smitteverntiltak, ble det fine og innholdsrike dager. Som de fleste andre menigheter i Øvre Telemark prosti, baserer vi halvparten av undervisningen på leirdeltagelse, og vi er derfor veldig godt fornøyd med at leiren lot seg gjennomføre.

På programmet stod undervisning, gruppesamlinger, masse uteaktivitet og sosialt samvær.

I årene som kommer vil konfirmantleiren fortsette å være i avslutningen av konfirmasjonstida, dvs rett før skolestart.

Tuva Tufte Berge og Nina Håkonsen

Andrea Gjestad Wöllberg i solnedgang.

Soknerådsleders tale på konfirmanifesten 9. september

Kjære konfirmanter!

Endelig er dagen innen synsvidde da dere skal stå til konfirmasjon. Jeg regner med at dere har hatt mange tanker rundt dagen, i alle fall har foreldrene deres hatt det. Det er tenkt og planlagt. Vi håper alle på flott vær og den fineste ramme for dagen som en kan ønske seg.

Jeg står her på vegne av menighetsrådet i Sauherad og Nes. Kirkelig organisering har kanskje ikke vært pensum i konfirmandundervisningen, men et menighetsråd er styret for kirka i lokalsamfunnet. Menighetsrådet velges av alle medlemmene i Den norske kirke. Valget er samtidig med stortingsvalget, altså neste gang det er stortingsvalg, kan der være med å velge menighetsråd, og bytte ut for eksempel meg. Dere må også gjerne komme med innspill til yngre kandidater, gjerne deg selv. Som menighetsrådsleder vil jeg oppfordre dere til å bruke muligheten til å påvirke.

Jeg er også veldig glad for at dere har valgt å konfirmere dere i kirka. Jeg håper dere har følt dere sett og forstått i den perioden dere har gått til konfirmasjonsundervisningen og at dere føler dere velkomne i kirka vår, akkurat som dere var veldig velkomne den dagen dere ble døpt. Mitt håp er at kirka må oppleves som et godt sted å gå til i hele livet, at kirka kan være til stede i glede og sorg og omfavne dere i alle livet situasjoner.

Den store dagen neste helg, er der snart. Da ønsker jeg dere velkomne til kirka som konfirmanter og håper det vil bli et stort og godt minne for dere. Gratulerer som konfirmand!

Tora Skjerkholt Aarnes

A person wearing a light-colored hoodie with the word "SINNER" printed in bold, black, italicized letters across the chest. The person's hands are held out in front of them, palms up, in a gesture of offering or prayer. The scene is lit with a strong red and orange glow, creating a dramatic and intense atmosphere. The background is dark, making the person and their hands the central focus.

SINNER

**EN KIRKE FOR DE SOM
ROTER TIL LIVET**

Noen ganger kan en få inntrykk av at kirken er til for de som fikser livet. Som om det å ha alt på stell i livet skulle være inngangsbilletten ved kirkedøren. Kanskje har kristne forkynt at etikk og moral er viktig, men glemt å si at når det kommer til praksisen, er de fleste av oss langt under idealene. Men kanskje er det nettopp rotet i livet som fører oss til kirken!?

Tekst: Tom Arne Møllerbråten

Kirken bør snakke oftere om synd, som er ordet for dette rotet, for å gjøre terskelene inn i kirken lavere. Det høres kanskje paradoksalt ut, men jeg tror døren blir både høyere og bredere av det. Men det forutsetter at vi ikke går i den gamle fella med å lage en lang og kanskje livsfiendtlig fy-liste. Både kortspill, fele, trommer, dans, kino, teater og det som verre var fikk sitt pass påskrevet før, og ingenting av dette var velkommen i noen miljøer. Jeg vil på ingen måte tilbake dit.

Ateist og forfatter Bjørn Stærk skrev for noen år siden boken *Å sette verden i brann. En ateist skriver om Jesus*. Her kan vi lese: «Synd. Skyld. Anger. Bot. Tilgivelse. Frelse. Nåde. Få ord har mistet så mye makt over oss på så kort tid som disse. De høres ut som låneord fra et annet språk». Og han fortsetter: «Men selv om ordene er borte, har vi som kultur beholdt det de beskriver, litt som et fjell i et land hvor man har glemt ordet for fjell. Fjellet er der fremdeles. Alle kan se at det er der.»

Bjørn Stærk skriver videre at synd «er den kristne forklaringen på mye av lidelsen i verden». Synd er ordet for avstanden mellom ideal og virkelighet. Teologen Åste Dokka skriver i sin bok *Leve vanskeligere. En elendighetsteologi*: «Synd er ordet for det

som gjør det umulig å leve i idyll: Uansett hvor hardt jeg anstrenger meg, får jeg ikke til å leve slik jeg burde. Jeg er samtidig både utsatt for og deltaker i synden, jeg er både uskyldig og medløper til den.» Den anglikanske forfatteren Francis Spufford har denne definisjonen: «The human propensity to fuck things up», altså den menneskelige tilbøyeligheten til å ødelegge alt.

Vi kan selvfølgelig la være å snakke om alt dette. Vi kan stryke ordet synd fra vårt vokabular. I filmen *Så som i himmelen* skriker prestefruen: «Det finnes ingen synd!» Det er bare noe kirken har funnet opp for å trykke mennesker ned, ifølge henne. Men i samme film ser vi en mann som gjentatte ganger slår sin kone. Hvilket ord skal vi bruke om det? Passer ikke ordet «synd» nettopp på denne handlingen?

De færreste av oss slår våre nærmeste, og vi gjør mye godt og bra med livene våre. Likevel erfarer vi at det er lett å rote til relasjonene våre. Ofte gjør vi det vi ikke vil, også mot våre nærmeste. Hvem har oppdratt et barn uten å ha sagt og gjort ting man ikke skulle gjort? Kjeftet for mye, vært for streng, skapt sår, ikke forstått, ikke sett da vi burde ha sett, osv. Hvem har vel ikke handlet urett mot andre i sitt liv?

Klimaspørsmålet er en bra illustrasjon på

hva kristne tenker om synd. I dag lærer vi at måten jeg lever på, de valgene jeg tar, har konsekvenser for mennesker andre steder på kloden jeg aldri kommer til å møte. Det jeg gjør eller ikke gjør, teller. Stærk skriver dette om synd: «Det går en linje fra deg til alle du er i kontakt med, og linjen fortsetter videre og videre, til steder du aldri har hørt om. Alt du velger å gjøre eller ikke gjøre, øker eller lindrer lidelsen til mennesker du ikke vet hvem er».

Det er umulig å leve syndfritt, og nettopp det er et viktig poeng. Vi er alle syndere. Vi roter til våre liv, andres liv og hele vår klode. Vi påfører oss selv skyld. Hvor skal vi gå, hvor finnes tilgivelsen? «Synd og frelse er støpsel og stikkontakt. Det ene medfører behovet for det andre», skriver Stærk. «Kristne har både synd og frelse. Vi post-kristne har synd uten frelse. Synd uten tilgivelse. Synd uten nåde. Det må det bli trøbbel av», summerer han opp før han går videre på jakt etter en sekulær frelse.

Det er bare syndere i kirkebenkene på gudstjenesten. Folk med rotete relasjoner, rotete liv og rotete forhold til Gud. Selv om fasadene våre kan være både flotte og fine, vet alle som sitter der at vi alle har ting å bære på vi neppe er særlig stolte av. Når vi så kommer til syndsbejennelsen, får vi en mulighet til å legge alt fram for Gud. Da setter vi stikkkontakten i støpselet. Da vet vi at nåde og tilgivelse strømmer fra Gud over våre liv. Det er et godt sted å være.

Noen opplever dette stedet i gudstjenesten som nedtrykkende. Jeg både forstår og ikke forstår denne tanken. Åste Dokka setter ord på hva jeg tenker: «Det er godt å sette ord på det vi strever med. Det er frigjørende å snakke om synd i dag fordi det er frigjørende å snakke sant». Derfor er dette gode ord å si: «Se i nåde til meg, syndige menneske, som har krenket deg (Gud) med tanker, ord og gjerninger, og kjenner lysten til det onde i mitt hjerte ...»

Å LEVE ER EN KUNST

Sauherad kirke, Allehelgenssøndag
7. november kl. 19.00.

Skuespiller Jeanne Bøe spiller forestillingen Å LEVE ER EN KUNST, som tar opp livets store spørsmål om tro og tvil, kjærlighet og savn, sorg og glede. Forestillingen er basert på hennes erfaringer i Tautra kloster. Etter forestillingen har Tøm Arne Møllerbråten en samtale med Jeanne, der også publikum kan være med og tenke høyt om livets store spørsmål.

Inngang kr 250. (vipps/kontanter), studenter kr. 100

Å leve er en kunst!
Monolog
av og med
Jeanne Bøe

Les mer:
www.jeanneboe.no

SAUHERAD KIRKE 7/11 KL. 19

Stemmeroller:
Toralf Maurstad
Kim Haugen

Regi: Kim Haugen

Billetter:
Voksne kr. 250
Studenter kr. 100
Wippses til nr: 41542667

En sterk forestilling...Varden

DanceSuzanna
Kulturprosjektet for 2019

SpareBank
STAVANGER

TELEMARK
STAVANGER

STAVANGER
STAVANGER

STAVANGER
STAVANGER

STAVANGER
STAVANGER

STAVANGER
STAVANGER

PERSONALNYTT PRESTETJENESTEN

Kristian Gotehus Køhn sluttet som kapellan i Bø og Sauherad og Nes sokn 1. august. Kristian har nå begynt som studentprest ved Universitetet i Sørøst-Norge. Inntil ny prostiprest er ansatt vikarierer Tone Anne Hvalen (bildet) i denne stillingen. I Sauherad og Nes sokn innebærer det 20 % stilling.

Sokneprest Anne-Inger Lunner tar etterutdanning i praktisk klinisk sjelesorg (PKU) ved Institutt for Sjelesorg og har 20 % studiepermisjon dette skoleåret.

Ivar Solbu stiller som vikar ved behov.

FORMIDDAGSTREFF PÅ NES MENIGHETSHUS

Nå er det på tid å komme i gang igjen! Vel møtt til Formiddagstreff! På hver samling er det servering, andakt og en hovedprogrampost. Det er også kollekt eller åresalg.

Her er en oversikt over høstens samlinger:

Tirsdag 26. oktober kl. 11.00:

Tidligere politisk journalist Bjørn Bø kåserer: Brokker frå ei minnebok.

Tirsdag 9. november kl. 11.00:

Tidligere miljøvernssjef i Norsk Hydro: Bernt Malme kåserer:
Fra Gvarv til Amazonas. Miljøvern og mennesker.

Tirsdag 23. november kl. 11.00:

Landbrukssjef Tora Skjerkholt Aarnes kåserer: Landbruksutviklinga i Midt-Telemark.

Tirsdag 7. desember kl. 11.00:

Sangprogram i ei adventstid med Jorid Vale og Bruno Hageman: Velsigna de evige ordan, om håp og ei utstrekkt hand!

Velkommen til Formiddagstreff!

BILDEGLIMT

Døpefontene til konfirmasjonene var tradisjonen tro pyntet med blomster og dåpslys. I år var «hovedblomsten» georginer fra Nordre Nes. Foto: Anne-Inger Lunner

Kirketjener Kjetil Nybus gjenskapte modellen Knut Lindheimsmoen på en autentisk og verdig måte da «En bondegravelse» kom hjem. Foto: Signe Vreim Østveit

Mari Meisingset og Jostein Nokevje Lindgren overrasket alle da de giftet seg på dåpsdagen til Johanne 28. august. Foto: Anne-Inger Lunner

I forbindelse med Eplefesten 25. september, var det eplevandring fra Nes kyrkje til Gvarv. Sola skinte og Norge ble gjenåpnet etter pandemien! Foto: Siri Blichfeld Dyrland

I nydelig sensommervær var det semesteråpningsgudstjeneste på Patmos skulpturpark 29. august. Elvene fra Sagavoll folkehøgskole utgjorde en stor del av de framømte. Ivar Solbu holdt preken. Foto: Anne-Inger Lunner

Jon Ingebretsen er oppvaksten i Sauherad, og har besøkt alle fjelltoppane i gamle Telemark fylke.

Han har nå gjeve ut ei bok der han presenterer turane og toppane. Helsing har fått eit par smakebitar frå toppar i Sauherad, den fyrste stor i nr. 2, her kjem den andre og siste av dei.

SKÅRÅFJELL OG SKAUTSTEIN

Dette er eit anna mykje nytta og nært turområde på ein heilt annan kant av kommunen, som er meir lettvindt å kome til, der Gvarv turlag har lagt tilrette fleire turstiar, og der det er fint også å gå utanom stiane, gjerne i tråkka etter gamle ferdselsveggar, om du er interessert i det.

Artikkelen om tur i området, som sto i DNT Telemark sitt medlemsblad «Kjentfolk» 2019 på sidene 42 og 43.

Denne fellesturen i Sauherad, der DNT Telemark samarbeidde med Gvarv turlag, var ein av mange andre «kommuneturar» som lekk i prosjektet «På tur i heile Telemark» og annonsert som «TA-turen i Telemark» i Telemarksavisa..

TA-turen i Telemark til Skautstein. (Bokmål)

Denne turen gikk i et relativt ukjent og lite brukt område for de fleste, bortsett fra for lokalbefolkningen i Sauherad og for Gvarv turlag, som har mye av turstinettet sitt her og som samarbeidet med turistforeningen, den gang STT, om denne turen.

Dette skog- og fjellområdet, som er min barndoms turterreng i tillegg til de mer kjente og brukte Sauheradjella, ligger mellom østre del av Sauherad, avgrenset av skogsbilvegen fra Sauherad kirke til Roheimheia i øst og Gvarv - Setersbø - Horteområdet i vest, og byr på variert terreng med fjelltopper og bergknauser som stikker opp over skoglandskapet, og som er fine utsiktspunkt. I området er det mange stulsvoller og utslåtter, mer og mindre gjengrodd, som vitner om tidligere tiders bruk av utmarka til husdyrbeite og forsanking.

Blant de mange nutene i disse traktene er Skautstein (699 moh.), som var hovedmålet for turen denne gangen, av de høyeste og mest særmerkte, ikke minst på grunn av de vakre og spesielle Månetjønnene på toppen. Den gamle ferdsels- og kirkevegen mellom Roheimheia og Nesherad med Nes kyrkje, den gangen Roheimheia hørte til Sauherad kommune, gikk forbi Skautstein. En merkestein her av kvartsitt har form som et skaut (hodeplagg), og har trolig gitt toppen navnet sitt.

Hit kan en komme på merket sti fra Holtan Damtjønn, dit det går bilveg med avkjøring like ved Telefrukt ved Gvarv. Turen går da over Skåråfjell, med fin utsikt, og videre forbi Ringstul og nordover til Skautstein.

For å få turen noe lengre, kan en følge turruta som kartet i annonsen viser. Det er også mulig å nå toppen ved å kjøre skogsbilvegen fra Sauherad kirke mot Roheimheia, til den nedlagte stulen Nybu ved det vakre vatnet Vidsjå. Herfra kan en først gå traktorveg til «Gryta» i Fjellbekken (liten jettegryte i bekken), videre i umerket terreng forbi «Smærøskja», berg som ser ut som ei smørøskje, og til Ostenatten, ned mot Storrkjøya (blaut starmyrpytt) hvor det er rester av flyslipp fra krigens dager, og så sørover forbi Store Gullnåstjønna og ei idyllisk lita tjønn uten kjent navn. Videre i lett terreng til Skautstein fra nordsida. På varme sommerdager kan en ta et forfriskende bad i Månetjønnene på toppen og nyte utsikten over et vakkert landskap. Ved noe organisering med bilskyss, kan en også legge opp til gjennomgangsturer i området, f.eks fra Nybu til Holtan Damtjønn, eller hele strekket fra Roheimheia til den nevnte Holtan Damtjønn. En bør være vant til å gå i nye og ukjente områder og i delvis umerket terreng for å ta disse turene.

Uansett bør en ha med seg godt turkart. I mangel av det, finner en oppdatert kart på omslagssidene til boka mi "Heimbygdsminne frå Sauherad". God tur!

Gullnåstjønna nord for Skautstein

MESTERNES MESTER 2021

Foto: Signe Vreim Østveit

28. august gjekk årets utgave av Mesternes Mester av stabelen på uteområdet til Nes menighetshus. Det gjaldt å springe fort, dra tungt, tenke fort, hoppe lenge, treffe blink og berekne tida. Burgere og bollar gjekk ned på høgkant.

17 barn frå 5. og 6. klasse frå Gvarv skule, Folkestad skule og Bø skule deltok, og ein verdig vinnar blei kåra til slutt.

KAASA MASKIN AS

Aut. maskinentreprenør
3810 Gvarv

Tlf. 35 95 51 18 - 915 18 588

TELEMARK BEGRAVELSESBYRÅ

NORHEIMS EFTF. AS

JARL OLAV RUGTVEIT

Bø-Sauherad-Nome

Distriktets begravelsesbyrå siden 1972.

Døgnvakt

35 95 52 80

41 60 38 40

begravelsesbyraet@online.no

Eget gravsteinverksted

For ny gravstein, gravering,
rens eller restaurering.

VALO PUMPER AS

OLAV HAUGESTØL

40 års erfaring innen
vann- og avløpspumper

VALO Pumper AS • Vreimsida 126 • 3803 Bø i Telemark
Tlf. 911 01 000 • olav@valopumper.no

Redaksjonen i Helsing
ønsker alle en

God høst

Bø kino viser film
hver dag i Gullbring
kulturhus i Bø.

Sjekk programmet og
kjøp billetter på

bokino.no

eller i appen eBillett.

**Den store kinodagen
er lørdag 6. november!
Halv pris hele dagen!**

Film er best på kino!

DOLBY ATMOS

EIK
SENTERET
VESTFOLD OG TELEMAR

Treng du Traktor eller
redskap for jord og skog?

Kontakt Kjetil Nyhus
Tlf. 951 74 938

Kjetil.nyhus@eiksenteret.com

- Vi setter verdi på Midt-Telemark

Tlf. 907 84 247

post@byggogtakst.no www.byggogtakst.no

Våre tjenester:

TILSTANDSRAPPORT FOR BOLIG

Denne trenger du ved salg av bolig (tekn. Rapport)

VERDI OG LÅNETAKST

Ved refinansiering

NÆRINGSTAKST

Forretninger, næringsbygg

LANDSBRUKSTAKSERING

Konsesjonsbelagte gardsbruk

ANDRE OPPDRAG

Rapporter ved skade, tvistesaker

Godkjent takstmann

Holtskog Nyhuus Design Ans

Banner • brosjyrer
logoer • grafiske profiler
roll up • skilt • stempler
trykksaker • websider

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 4040 4787
post@holtskog-nyhuus.no
www.holtskog-nyhuus.no

JOKER NORDAGUTU VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG HANDEL HER HOS OSS.

Vi tilbyr utkjøring av varer

NETTHANDEL
nettbutikk.joker.no

Dere kan selvfølgelig også ringe oss,
sende mail for bestilling av dagligvarer.

ÅPNINGSTIDER

Mandag-fredag: 09:00 – 20:00
Lørdag: 09:00 – 18:00
Søndag: 10:00 – 19:00

Nordagutuvegen 662
3820 NORDAGUTU
Tlf. 35 95 97 20

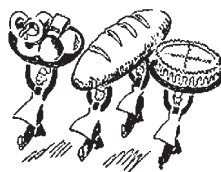
joker.nordagutu@joker.no

Eventyrmost
Åpent etter kl 17.00
Velkommen innom!

Karine & Anders
Nyhusvingen 28,
Tlf.: 909 40 728

Velkommen!

Gvarv Bakeri
Telefon 35 95 53 21

NORSJØARKITEKTER AS

Strannavegen 460 3810 Gvarv tlf 35955600
post@norsjoarkitekter.no
www.norsjoarkitekter.no

Nytt kjøkken?

Vi kan hjelpe deg med planlegging, tegning i 3D, montering, ja egentlig alt du trenger hjelp til eller lurer på ifbm med kjøp av kjøkken.

Kan også komme med råd og tips om farger og materialvalg til resten av prosjektet ditt.

Aubo leverer kjøkken, bad og garderober i alle stilarter, størrelser og prisklasser. Det er ikke uten grunn at stadig flere lar valget falle på familiebedriften AUBO når drømmen om nytt kjøkken skal oppfylles.

Ta kontakt for en uforpliktende kjøkkenprat på tlf eller epost

Charlotte: 404 66 037

charlotte.aamaas@storkaas.no

Unni: 405 54 932

unni.tveiten@storkaas.no

NYHUUS GARD

GARDSBUTIKKEN

er åpen hver dag 08 -18

Norges beste eplemost
honning • geléer • syltetøy • saft
olivenolje • gaveartikler
epler og plommer i sesong

Gavebutikk hver lørdag 10-16

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 4040 4787
www.nyhuusgard.no, FB

RØRLEGGERMESTER A/S HELGE KISFOSS

Telefon: 995 15 155

RØRLEGGEROPPDRAG I SAUHERAD, BØ OG NOTODDEN

- *VI TOTAL-FORNYER DERES BAD
- *SERVICE PÅ RØR OG ARMATUR
- *BRØNNPUMPER MED UTSTYR
- *AVLØPS RENSEANLEGG
- *VARMEANLEGG

TA GJERNE KONTAKT FOR TILBUD!

NORSJØ SAG OG HØVLERI a/s

3810 Gvarv
Tlf. 35 95 54 50 • Mob: 404 87 475
Epost: office@norsjosag.no
Trelast - Bygningsartikler

Alt
i sport og friluftsutstyr
for liten og stor

BRUKÅS SPORT A/S

Midt i Bøgata – 35 95 06 17

www.brukaas.sport.no

vitusapotek+

3810 Gvarv
Telefon 35 95 54 34

3800 Bø - Tlf. 35 95 02 12

HOLTANKLINIKKEN

TANNLEGER - TANNPLEIERE - SPESIALIST

Tlf: 35 06 10 50

ADVOKATENE

Kåsa & Nilsen

Tlf. 35 95 35 00
telemarksadvokatene.no

Der nye ideer og norsk tradisjonsmat møtes

Aarnes Kafeteria

Aarnesgruppen

Tlf.: 35 95 57 33 \\ Strannavegen 302, 3810 Gvarv

www.aarneskafeteria.no

**VELKOMMEN
TIL OSS!**

Grundige
synsundersøkelser,
god fagkunnskap,
oppdatert utstyr,
topp service,
kjente merkevarer og
konkurransedyktige
priser.

Åpent mandag-fredag 9.30-16.30
torsdag 9.30-17, lørdag 10-14

Bøgata 61, 3800 Bø tlf. 4839 4681

post@bnoptikk.no

www.bnoptikk.no

 Bertelsen Nyhuus Optikk

 bertelsennyhuusoptikk

www.Fimex.no

Utstyr til frukt og bær dyrkere

olav@fimex.no

Telefon 957 07 000

 **Revisorteam
Midt-Telemark AS**
Tilsluttet Revisorteam AS

Din lokale revisor

Registrert revisor Vidar Stenstad
Registrert revisor Hellek M. Berge
Registrert revisor Elisabeth Mæland
Registrert revisor Linda Stangeland

Revisjon, årsoppgjør og skatt

Aunebygget, 3810 Gvarv
Tlf.: 35 95 67 00 - midt@revisorteam.no

www.revisorteam.no

SLEKTENS GANG

DØPTE

- 13.06 Emil-Andrè Haugland Dalen
27.06 Gudbrand Alexander Aarnes
Anne Helene Kleiva Kaasa
06.07 Sara Tørre
11.07 Marius Kaasin Norum
17.07 Synnøve Roligheten Vaa
Ella Aksberg-Snippen
08.08 Wilma Årnes Eidissen
Emil Hesthag
22.08 Sebastian Bråen-Schia
28.08 Johanne Nokevje Meisingset
05.05 Kristian Holte Darrud
Tommy Øverland Lauvsad
26.09 Dennis Kittilsen Tørre
03.10 Terje Hovden Aasen
Jens Emil Kiserud

VIGDE

- 26.06 Silje Jamtveit Høihilder og Eivind Johan Høibø
17.07 Stine Kaasin og Trond Arve Anstensen
21.08 Heidi Marie Rønningen og Frode Hvitås
28.08 Mari Meisingset og Jostein Nokevje Lindgren

DØDE

- 26.06 Kjell Arne Aarnes f. 1945
19.07 Olav Kjell Dyrud f.1936
30.06 Gunhild Notevarp f.1942
09.08 Martin Bolstad f.1924
31.07 Solveig Tone Dalen f.1961
21.09 Kåre Stenstad f.1932
21.09 Arne Haugen f.1933
29.09 Sveinung Vaalanes f.1952
30.09 Reidar Flåtin f. 1955

En varm takk for all deltakelse og oppmerksomhet i forbindelse med Olav Kjell Dyrud's bortgang og begravelse.

Med vennlig hilsen Familien

SAUHERAD OG NES SOKNERÅD

MEDLEMMER

Gerd Astrid Grøthe Blaasvær
Åge Bjørnerud
Tora Skjerkholt Aarnes
Målfrid Nygård Laskemoen
Kjersti Versto Roheim
Tove Elisabeth Tengesdal
Sindre Sandvånd Aase
Renate Maria Øien

VARAMEDLEMMER

Ragnvald Børve Ask
Anne Marie Etholm
Gunleik Berget
Anne-Mette Granhaugen
Hanna Nyborg Storm

MIDT-TELEMARK KYRKJELEGE FELLESRÅD

MEDLEMMER

Bjørnar Nesje
Tora Skjerkholt Aarnes
Åge Bjørnerud
Asgeir Sele
Borgar Torbjørn Kaasa

VARAMEDLEMMER

Nils Ivar Agøy
Kjersti Versto Roheim
Jan Nikolai Boye
Gerd Astrid Grøthe
Blaasvær
Mette Haugholt

Vippsnr til Helsing

#632167

www.helsing.no

 Facebook Sauherad og Nes kirke

 Instagram kirken i sauheradognes

Ønsker du å gi til søndagens offerformål sjølvsom du ikke kjem deg på gudsteneste?

Det kan du gjere ved å gi på vipps nr. # 632110 (søndagens offer) eller ved å gi til bankkonto nr. 2801 53 57039 og merke innbetalinga søndagens offer og dato.

NESTE NUMMER AV

Helsing

Neste nummer av Helsing, (nr. 5 - 2021) kommer ut ca. **10. desember.** Stoff må være innlevert innen **19. november.**

Stoff kan sendes eller leveres til: **HELING** Kyrkjekontoret, Holmenvg. 46, 3810 Gvarv eller på e-post: post@sauherad.kyrkja.no

KONTAKT

KYRKJEVERJE

Martin Stærk
tlf. 915 77 038
martin.stark@mtkyrkje.no

KYRKJETENAR

Kjetil Nyhus
tlf 951 74 938
kjetil.nyhus@mtkyrkje.no

SOKNEPREST

Anne-Inger Lunner
tlf. 480 61 672
anne.lunner@mtkyrkje.no

KYRKJETENAR

Jan Odden Kåsin
tlf 911 78 292
jan.kasin@mtkyrkje.no

MENIGHETSSEKRETÆR TRUSOPPLÆRER

Signe Vreim Østtveit
tlf. 971 82 146
signe.osttveit@mtkyrkje.no

KANTOR

Bruno Hageman
tlf 948 55 033
bruno.hageman@mtkyrkje.no

DIAKON

Åsne Gotehus Køhn
tlf 977 47 449
asne.kohn@mtkyrkje.no

SAUHERAD OG NES SOKNERÅD, LEIAR

Tora Skjerkholt Aarnes
tlf 971 22 536
tora_s_aa@hotmail.com

GUDSTJENESTER I SAUHERAD OG NES

SØNDAG 24. OKTOBER

Nes kyrkje kl 11:00
22 søn i treenighetstiden
Offer: TV-aksjonen
Prekentekest: Joh 12,35-36

SØNDAG 31. OKTOBER

Nes menighetshus kl 17:00
Bots- og bønnedag
Kveldsgudstjeneste
Offer: Menighetens misjonsprosjekt
Prekentekest: Luk 18,9-14

LØRDAG 6. NOVEMBER

Nes kyrkje kl 16:00
Minnegudstjeneste
Prekentekest: Luk 18,9-14

SØNDAG 7. NOVEMBER

Nes kyrkje kl 11:00
Allehelgensdag
Offer: Barne- og undomsarbeidet
i menigheten
Prekentekest: Matt 5,13-16

SØNDAG 14. NOVEMBER

Sauherad kirke kl 11:00
25 søn i treenighetstiden
Offer: Helsing
Prekentekest: Matt 14,22-34

SØNDAG 21. NOVEMBER

Nes menighetshus kl 17:00
Kristi kongedag
Familiegudstjeneste
Offer: Barne- og undomsarbeidet i
menigheten
Prekentekest: Matt 25,1-13

SØNDAG 28. NOVEMBER

Sauherad kirke kl 11:00
1 søn i advent
Presentasjon av konfirmanter
Offer: Nes menighetshus
Prekentekest: Matt 21,10-17

SØNDAG 5. DESEMBER

Nes kyrkje kl 11:00
2 søn i advent
Offer: Kirkens SOS i Telemark
Prekentekest: Joh 16,21-24

SØNDAG 12. DESEMBER

Sauherad kirke kl 17:00
3 søn i advent
Lysmesse
Offer: Konfirmantarbeidet i
menigheten
Prekentekest: Joh 5,31-36

SØNDAG 19. DESEMBER

Bygdeheimen kl 11:00
4 søn i advent
Prekentekest: Matt 1,18-25

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

BESØKSADRESSE

Nes menighetshus, underetg.
Holmenvegen 46, Gvarv

POSTADRESSE

Holmenvegen 46,
3810 Gvarv
Tlf. 35 10 11 20

KONTAKT

post@sauherad.kyrkja.no
www.helsing.no
Bank: 2801.53.57039